

АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТІ ТА ЙОГО ЕФЕКТИВНІСТЬ

У статті проаналізований досвід використання дистанційного навчання в провідних навчальних закладах Європи, Північної Америки, Африки, Азії. Здійснений ретроспективний аналіз становлення вітчизняної системи дистанційного навчання: визначені основні етапи її розвитку. Подана організаційна структура системи дистанційної освіти в Україні. На основі результатів порівняльного аналізу розвитку вітчизняної системи дистанційного навчання з системами освіти країн Євросоюзу, визначені основні проблеми, що перешкоджають запровадженню цієї форми навчання у навчальних закладах України.

Ключові слова: дистанційне навчання, вищі навчальні заклади, ретроспективний аналіз.

Вступ. Процеси глобалізації і інформатизації суспільства спонукають держави до перебудови і модернізації освітніх систем, до пошуку інноваційних освітніх моделей, методів, форм і технологій навчання. У сучасному світі завдяки появі мережі Інтернет, поширенню нових інформаційних і технічних засобів, використання нових засобів зв'язку у вищих навчальних закладах склалися передумови для впровадження дистанційної освіти, яка заснована на педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологіях і є ефективним способом забезпечення розвитку особистості, її професійної мобільності впродовж життя, успішної адаптації до вимог мінливого сучасного суспільства [7].

Історико-педагогічний аналіз проблем становлення і розвитку ДО показав, що в даний час в світі накопичений значний досвід реалізації систем дистанційного навчання (СДО). В цілому світова тенденція переходу до нетрадиційних форм освіти простежується в зростанні числа ВУЗів, які ведуть підготовку з використанням нових інформаційних технологій [9]. За даними літератури світова мережа дистанційного навчання (ДН) нараховує більше 1000 Вузів та Центрів, в яких навчається 1/3 студентів від загальної світової кількості [6].

У праці О. Андреева «Дидактичні основи дистанційного навчання» [2] наведені статистичні дані Щодо географічного розподілу освітніх установ, що пропонують ДО в тій чи іншого різновиду.

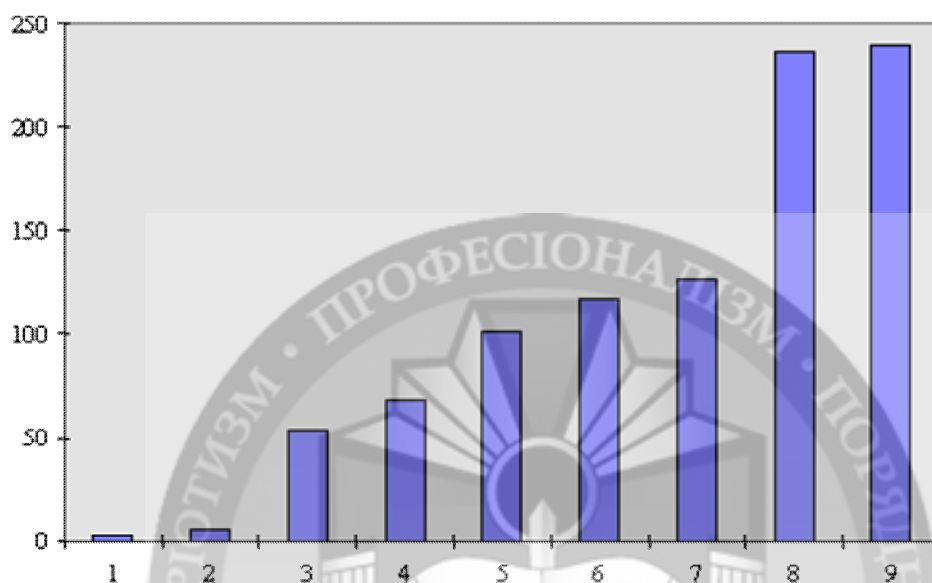

Рис. 1. Кількість освітніх установ, що використовують технології дистанційного навчання, де: 1. Близький схід, 2. Центральна Америка, 3. Латинська Америка, 4. Австралія, 5. Азія, 6. Росія, 7. Африка, 8. Північна Америка, 9. Європа.

Дистанційна освіта в Європі.

Велика Британія.

Відкритий університет Великої Британії заснований в 1969 році як незалежний навчальний заклад для надання «другої» можливості працюючим дорослим людям одержати або продовжити свою освіту. Університет пропонує 3 види навчання: на ступінь бакалавра, післядипломне й продовжене.

Навчальний процес в основному побудований як на використанні друкованих матеріалів, так і на використанні аудіо-, відеозасобів, ТБ тощо; студенти мають можливість одержати консультації в 250 навчальних центрах, розташованих у багатьох містах країни й світу.

Відкритий університет Великої Британії зарекомендував себе як світовий лідер нетрадиційної освіти.

За зразком Відкритого університету Великобританії навчальні заклади аналогічного типу були створені в Канаді, Австрії, Іспанії, Пакистані, Нідерландах, Туреччині, Індії, Ізраїлі тощо [5].

Іспанія.

Національний університет дистанційної освіти заснований Парламентом в 1972 р. з метою надання вищої освіти всім тим, хто з різних причин не може навчатися за програмами традиційних університетів. Університет розташований у Мадриді, має ряд навчальних центрів у різних районах країни й пропонує курси навчання на рівні бакалаврату, магістратури й продовженої освіти.

В якості навчального матеріалу використовуються спеціально підготовлені друковані видання, які доповнюються аудіо- і відео касетами, технологією комп'ютерного навчання, телевізійних лекцій і телетекстом. Для підтримки постійного діалогу зі студентами використовуються очні зустрічі по обговоренню навчального матеріалу в 50 навчальних центрах і телефонні співбесіди. В інших країнах університетом створено в останні роки ще 8 центрів навчання. Загальна кількість студентів, що навчаються в університеті, становить 124000 осіб, з яких 85000 навчаються на ступінь.

Німеччина.

Дистанційна освіти в Німеччині має свої особливості. Вона розпочиналася з дистанційної підготовки фахівців з вищою професійною освітою, яка централізовано планувалася. Прикладом вищого професійного навчального закладу, що здійснює дистанційну підготовку фахівців, є Заочний університет міста Хаген (земля Північний Рейн-Вестфалія). Університет надає освітні послуги більше 50000 студентам на рік. Однак диплом про вищу професійну освіту одержують не більше 20% у результаті великого відсіву студентів, що не витримують високих освітніх вимог [1, 5].

Дистанційна освіта в Азії

Китай.

Національна мережа радіо- та телевізійних університетів (CRTVU) була заснована в 1979 р., щоб забезпечити зростаючі запити для терміново необхідних кваліфікованих трудових ресурсів і для освіти дорослих, котрих традиційна система освіти не задовольняє. CRTVU пропонує курси на одержання ступеня й на продовжений рівень освіти. Напрямки, за якими видається диплом на ступені, - природничі науки, інженерія й технологія, гуманітарні науки, економічне управління, сільське господарство й лінгвістика. Пропонується 229 основних курсів й 18 спеціальних. Курси, пропоновані на продовженому рівні освіти, - нові технології, фінансова реформа, принципи й практика зовнішньої торгівлі Китаю, ревізія й облік, громадський транспорт.

CRTVU виробляє друковані матеріали курсів, радіо- і телевізійні передачі, розробляє й планує кваліфікаційні іспити та встановлює освітні стандарти.

Філії спостерігають й управляють всіма аспектами навчання, включаючи планування навчальних програм TV. Вони також забезпечують консультативний сервіс студентам. Організацію освітнього процесу здійснюють тьютори. Вони також реєструють студентів, збирають студентські внески й розподіляють матеріали курсів [5].

Ізраїль.

Відкритий університет Ізраїлю спеціалізується лише на дистанційних методах навчання громадян Ізраїлю. Заснований в 1974 році Міністерством освіти, сьогодні пропонує більше 200 курсів в галузі природничих наук, математики, обчислювальної техніки, управління, іудаїстики, музики та мистецтв. Значне місце в організації навчального процесу займають друковані носії.

Кожен семестр приблизно 12000 осіб навчаються в університеті і його 60 навчальних центрах, розташованих у різних містах, включаючи Росію та країни СНД.

Пакистан.

Відкритий університет заснований в 1974 році як національний університет для надання освітніх можливостей всім жителям Пакистану. Академічні програми університету охоплюють такі галузі: функціональне навчання, підготовка вчителів, середня освіта, дослідницькі програми дистанційного навчання із застосуванням мультимедіа-технологій.

У цей час університет пропонує більше 200 курсів за 36 програмами для 90000 студентів [1].

Дистанційна освіта в Африці

Південна Африка.

Університет Південної Африки (UNISA) являє собою ВНЗ, що використовує комп'ютерні технології. Проектна модель, що використовується UNISA, сумісна із системним підходом, описаним Gauge (1988). Курс був розроблений для виконання на

персональних комп'ютерах з EGA або VGA моніторами. Дискети розсилаються студентам поштою.

INTEC college – один з найстарших навчальних закладів у сфері дистанційної (заочної) освіти не лише на Африканському континенті, але й у світі, функціонує з 1906 року. Цей спеціалізований в області ДО коледж (zareєстрований у південноафриканській державній раді із заочної освіти) пропонує більше 100 курсів в галузі бізнесу, технічних спеціальностей, комп'ютерних наук, мистецтва й педагогіки, що методично й змістовно відповідають освітнім стандартам ПАР. У цей час в INTEC college дистанційно навчаються більше 68000 осіб у віці від 14 до 89 років. Штаб-квартира INTEC college, оснащена сучасними засобами телекомунікації, розташована в Кейптауні [5].

Дистанційна освіта в Північній Америці США.

Американські університети мають тенденцію до застосування інноваційних технологій залежно від потреб, що диктуються промисловим, економічним і соціальним розвитком суспільства. Ці технологічні інновації впроваджуються на всіх освітніх рівнях – від середньої школи до післядипломної освіти.

В 90-х роках ХХ ст. спостерігалася зміна у взаєминах між університетами, що пропонують курси дистанційного навчання. Наприклад, Національний технологічний університет пропонує програму для одержання ступеня бакалавра й магістра в галузі інженерних наук, використовуючи курси 40 основних національних технічних університетів США.

В галузі університетської дистанційної освіти необхідно відзначити, що в США не існує національної або хоча б «сильно зв'язаної» системи дистанційної освіти, що базується на єдиних теоретичних, організаційно-методичних принципах. Ряд невеликих організацій претендує за своєю назвою на роль загальнонаціональних, однак провідні університети США обережно ставляться до встановлення з ними партнерських відносин.

Національний технологічний університет (NTU) заснований у штаті Колорадо в 1984 р. як некомерційна корпорація. Як установа вищої освіти Національний технологічний університет забезпечує потреби в дипломованих інженерах й адміністраторах, а також присвоює ступені й видає сертифікати рівня магістра.

Академічні програми, що пропонуються NTU, схвалені більш, ніж 40 університетами. NTU забезпечує супутникову мережеву інфраструктуру.

Понад 40 університетів США беруть участь в академічних програмах, запропонованих Національним технологічним університетом. Деякі установи беруть участь у розробці програм з усіх дисциплін, у той час як інші забезпечують курси лише в обраних галузях предмету. Навчальні програми поставляються за допомогою телекомунікаційної технології. Навчальні курси записуються на відеомагнітофон для зручності студентів. Електронна пошта, факс, телефон, пошта - принципіві засоби для взаємодії між студентами й університетом.

Канада.

У Канаді розвиток ідеї відкритого й дистанційного навчання виконують університети Атабаска, Телеуніверситет тощо, які були створені для забезпечення освітніх потреб населення різних регіонів, у тому числі віддалених і малонаселених територій.

Завданнями університетів дистанційної освіти в Канаді є: надання вищої освіти тим, хто зазнав невдачі при вступі в традиційні університети й коледжі; забезпечення зайнятості й освіти для безробітних; забезпечення професійної перепідготовки для працівників сервісу й тих службовців, чий знань не вистачало для умов, що змінюються, роботи; забезпечення безперервної освіти й перепідготовки протягом всього життя для усієї нації; поновлення людських ресурсів. Тобто, по суті, це можливість одержання другої освіти. Університет має цільові групи для працюючих дорослих старших 20 років. Для них дистанційна освіта є скоріше професійною перепідготовкою, ніж другою вищою освітою. Вимоги при прийомі подібні до звичайної моделі навчання.

Університети дистанційної освіти Канади надають навчальні курси на традиційних носіях інформації. Курси звичайно являють собою друковані матеріали й включають методичні вказівки, добірку статей для додаткової освіти, вказівки з виконання лабораторних практикумів тощо. Лише деякі університети використовують можливості комп'ютерного навчання й електронну пошту як частину системи освіти. Незважаючи на те, що в такій віддаленій провінції Канади, як Нью Брунсвік, у всіх школах прокладені оптоволоконний зв'язок, відеоконференції використовуються лише в трьох з 38 курсів дистанційного навчання.

Університет Атабаска – найпівнічніший університет Канади. Заснований в 1970 році у зв'язку зі зростаючою потребою в освіті населення віддалених і малонаселених територій. В 1972 році він був перетворений в університет нетрадиційної форми освіти для дорослої частини населення. Університет пропонує курси для одержання ступенів бакалавра за такими напрямками: управління, мистецтво, торгівля, а також ступеня магістра в галузі дистанційної освіти.

Починаючи з 1980 р. по 1992 р. кількість студентів збільшилася з 3446 до 11351. Кількість пропонованих курсів збільшилася в шість разів з 40 в 1980 р. до 248 на початку 90-х років.

Телеуніверситет організовано Міністерством освіти провінції Квебек у 1972 році, після дослідження ролі дистанційної освіти на університетський рівень, фактично, це - єдиний університет у Північній Америці, що здійснював підготовку фахівців французькою мовою.

Університет розробив різні програми навчання дорослих; здійснює перепідготовку кадрів у співробітництві з малим бізнесом. Телеуніверситет пропонує програми підготовки з менеджменту, зв'язку, з соціальних і гуманітарних наук тощо, усього за 13 сертифікованими програмами та 12 короткими програми професійної перепідготовки.

Зміни в технології зв'язку дозволили вдосконалити моделі дистанційної освіти в телеуніверситеті з метою забезпечення швидкого й більш адекватного доступу студентів до інформаційних технологій.

Приблизно 20000 студентів приймаються на телеуніверситетські курси й програми щороку, 80 відсотків з них - працюючі дорослі [5].

Дистанційна освіта в Росії

Загалом, процес розвитку дистанційного навчання в Росії стримується традиційними для країни причинами: відсутністю сучасного матеріально-технічного забезпечення, дефіцитом комп'ютерної техніки, обмеженими можливостями зв'язку і низьким матеріальним стимулюванням викладачів. Прооте, в *Московському енергетичному інституті (ТУ)*, на кафедрі радіосистем була успішно здійснена професійна підготовка засистемою дистанційного навчання студентів *Рязанського інституту радіоінженерів* та *Марійського політехнічного інституту*.

У *Московському державному авіаційному технологічному університеті (МАТИ)* проводиться дистанційна підготовка абітурієнтів для вступу до університету, які проживають у віддалених районах Росії.

У *Московському державному індустріальному університеті ДО* використовується, в якості експерименту, для навчання співробітників кримінально-виконавчої системи МВС Росії і засуджених виправних колоній.

Стали вже класичними приклади експериментального дистанційного навчання у *Московському державному університеті електроніки і математики (МІЕМ)*. Активно впроваджуються технології дистанційного навчання в *Московському державному університеті імені М.І. Ломоносова*, *Московському державному авіаційному інституті (МАІ)*, *Московському державному інституті електронного машинобудування (МІЕМ)*, *Московському державному університеті економіки, інформатики та статистики (МЕСІ)*, *Челябінському державному технічному університеті*, *Самарському державному авіаційному університеті*, *Томської державної академії керуючих систем і радіоелектроніки*, *Уральському державному технічному університеті* та інших вузах.

Згідно з рейтингом ефективності використання інформаційних та телекомунікаційних технологій серед 104 країн світу Україна посідає 82-ге місце випереджуючи Танзанію, але пропускаючи перед себе Замбію. Росія посіла 62-ге місце. Останньою 104-ю країною став Чад [1].

Дистанційна освіта в Україні

Система дистанційного навчання для України є порівняно новим різновидом створення освітньої продукції. У розвитку дистанційного навчання в Україні деякі дослідники виокремлюють два етапи: початковий та сучасний. Перший тривав з 1990 до 1998 рр. і був ознаменований розробкою та запровадженням концепції гнучкого дистанційного навчання на основі глобальних комп'ютерних комунікацій, тобто використанням інформаційних і комунікативних технологій у навчанні; створенням комп'ютерних телекомунікаційних лабораторій; розробкою дистанційних навчальних програм та курсів; технологічним і методологічним забезпеченням дистанційного навчання. На другому етапі, який розпочався 1999 р. і триває досі, інтелектуальні інформаційні технології використовуються для підтримки безперервного навчання: створюються інформаційнонавчальні середовища, віртуальні лабораторії, мультимедіатехнології, віртуальні товариства тощо [3].

Дистанційне навчання в Україні реалізується через систему дистанційного навчання, яка є частиною системи освіти України, з нормативно-правовою базою, організаційно оформленою структурою, кадровим, системотехнічним, матеріально-технічним та фінансовим забезпеченням, що реалізує дистанційне навчання на рівнях загальної середньої, професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти, а також самоосвіти.

Організаційна структура системи дистанційної освіти України на даному етапі включає:

1. Рада з питань моніторингу розвитку дистанційної освіти при Кабінеті Міністрів України. Складається з представників міністерств, відомств і організацій, які мають можливість і повноваження забезпечити належні умови для розвитку системи дистанційної освіти (СДО) в Україні.

Діяльність ради забезпечує: координацію робіт з розвитку СДН; розробку механізму фінансування та матеріально-технічного забезпечення СДО; контроль діяльності всіх структурних елементів СДО.

2. Координаційна Рада Міністерства освіти і науки України з питань дистанційної освіти. Складається з представників Міністерства освіти і науки України та його установ; УЦДО; регіональних, базових і локальних центрів ДО; навчальних закладів та організацій, що мають відповідні нароби в сфері ДО.

Основними функціями координаційної ради є: формування і контроль за організаційною структурою СДО, включаючи всі її компоненти; формування нормативно-правової бази СДО; участь у розробці механізму фінансування і створення матеріально-технічної бази СДО.

3. Український центр дистанційної освіти забезпечує: підготовку проектів нормативно-правових документів СДО; координацію розробок та впровадження технології дистанційного навчання та навчальних планів; розробку дистанційних курсів з урахуванням міжнародних стандартів ДО; розробку системи інформаційно-аналітичного забезпечення СДО, включаючи маркетингові дослідження та рекламну діяльність.

4. Регіональні центри ДО у містах Харків, Львів, Одеса, Донецьк, Дніпропетровськ, Хмельницький. Створюються на базі тих вищих навчальних закладів, які є регіональними центрами телекомунікаційної мережі науки і освіти - УРАН. Беруть участь у: підготовці проектів нормативно-правових документів СДО; розробці та впровадженні технології дистанційного навчання та навчальних планів; розробці та впровадженні найбільш ефективних інформаційно-навчальних програмних засобів; створенні розподіленої інформаційної структури СДО.

5. Локальні центри ДО. Створюються на базі вищих, професійно-технічних або середніх навчальних закладів, що мають доступ до телекомунікаційних мереж, сучасну

комп'ютерну базу та підготовлений кадровий склад. Локальні центри ДО беруть участь у розробці дистанційних курсів і в створенні державної бібліотеки дистанційних курсів.

6. Базові центри ДО за напрямками фахової підготовки. Створюються на базі вищих навчальних закладів, що мають визначні навчально-методичні та наукові доробки за одним або декількома напрямками фахової підготовки; мають суттєвий внесок у розробку і впровадження технологій дистанційного навчання та відповідно підготовлений кадровий склад. До них відносяться: Український інститут технологій в освіті НТУУ «КПІ» (УІТО); Український центр дистанційної освіти (udec.ntu-kpi.kiev.ua); Центр дистанційного навчання світового банку (www.uapa-dlc.org.ua); Проблемна лабораторія дистанційного навчання (dl.kpi.kharkov.ua/techn/rle); Центр дистанційного навчання Української Академії державного управління (www.ado.edu.ua); Дистанційне навчання Академії цивільного захисту України (www.edu-mns.org.ua); Українсько-американський гуманітарний інститут «Вісконсінський Міжнародний Університет в Україні» (www.wiuu.edu.ua); Лабораторія Віртуального Дистанційного навчання Харківського технічного університету радіоелектроніки (ХТУРЕ) (vdll.kture.kharkov.ua); Дистанційне навчання у Львівському Національному Університеті «Львівська Політехніка» (www.idn.polynet.lviv.ua); Центр електронної освіти НТУ «КПІ» (www.eec.ntu-kpi.kiev.ua); Інститут заочної та дистанційної освіти Київський національний університет технологій та дизайну (dist.vtv.kiev.ua); Лабораторія дистанційної освіти Сумського державного університету (dl.sumdu.edu.ua); Центр дистанційного навчання Кременчуцький інститут Дніпропетровського університету економіки і права (www.cdo.com.ua); Лабораторія дистанційного навчання Київський національний торгово-економічний університет (www.knteu-elearning.kiev.ua); Інститут заочної і дистанційної освіти Придніпровська державної академії будівництва і архітектури (izido.pgasa.dp.ua/do/1_1.html) та інші.

7. Науково методичні комісії за напрямками діяльності системи ДО. Дані комісії забезпечують: розробку єдиних вимог щодо навчальних планів, програм і нормативів СДО, виходячи з державних стандартів освіти; координацію розробки теоретичних і науково-психологічних засад ДО.

Перші кроки у розвитку дистанційної освіти в нашій країні були зроблені в кінці 90-х років, в той час, як у країнах Євросоюзу дана реформа була запроваджена значно раніше [4]. Відмінність у розвитку дистанційної освіти в Україні від країн Євросоюзу полягає, насамперед, у різному стані інформатизації освітньої галузі. Зокрема, це стосується рівня забезпеченості навчальних закладів комп'ютерною технікою; підключенням їх до мережі Інтернет; рівня комп'ютерної грамотності педагогічних і науково-педагогічних працівників; ступеня готовності студентів використовувати технології дистанційного навчання в освітній та подальшій професійній діяльності; обсягу фінансування програм інформатизації освітньої сфери. Серед причин, що уповільнюють розвиток цієї форми навчання в Україні, виділяється: повільне зростання кількості користувачів Інтернетом як безпосереднім засобом дистанційної освіти; низька забезпеченість населення України та навчальних закладів комп'ютерною технікою в порівнянні з іншими країнами; недостатнє фінансування програм інформатизації освіти України. [8]. Аналіз даних показав, що на сьогоднішній день фінансування програм інформатизації освіти в Україні має негативну тенденцію, тобто освіта не є одним із пріоритетних напрямків у розвитку держави.

Виходячи з вищезазначеного, Україна може посісти гідне місце в європейському освітньому просторі в сфері дистанційної освіти, якщо впровадження форми дистанційного навчання стане стратегічним напрямом політики в галузі освіти; якщо буде створена необхідна матеріально-технічна база та забезпечені необхідні канали зв'язку для використання сучасних інформаційних технологій в освітній діяльності; якщо буде досягнутий належний рівень інформаційної грамотності населення, а у викладачів і студентів сформовані необхідні уміння і навички використання комп'ютерних і комунікаційних технологій. Тільки за таких умов Україна стане повноправним суб'єктом сучасних відносин в системі освіти і зможе вести діалог з європейськими партнерами [8].

Отже, феномен дистанційної освіти існує вже впродовж п'ятдесяти років і набув поширення практично в усіх університетах світу. В результаті світових процесів інформатизації суспільства та переваг щодо можливостей кожної людини реалізувати особистісні освітні потреби, оволодіти новими знаннями, вміннями та напрямками професійної діяльності, підвищити соціальну та професійну активність, реалізувати власний освітній та творчий потенціал дистанційна форма навчання набуває стрімко розвитку і в Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аналіз стану, необхідності та доцільності впровадження дистанційного навчання – [Електронний ресурс] режим доступу: <http://dist.nuwm.rv.ua/education/osoblivosti/analiz.jsp>
2. Андреев А.А. Дидактические основы дистанционного обучения. – М.: Узд.РАО, 1999.
3. Білоус О. А. Впровадження дистанційних технологій в навчальний процес / О. А. Білоус, Т. В. Завальна, Н. М. Захарченко // Теорія та методика електронного навчання: збірник наукових праць. – Кривий Ріг : Видавничий відділ НМетАУ, 2010. – С. 10–12.
4. Гудим В.І. Стан впровадження дистанційного навчання у вищій військовій школі України // В.І. Гудим, Б.І. Шуневич / Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – № 28. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2012 – С. 41– 44.
5. Дистанційна освіта в країнах світу <http://www.osvita.org.ua/distance/world/>
6. Мазур М.П. Розвиток дистанційного навчання в Україні як складової інформатизації сучасного суспільства. – Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – №1, 2007. – С. 71–75.
7. Рейтинг стран по эффективности использования информационных и телекоммуникационных технологий – [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.rating.rbk.ru>.

Рецензент: к.техн.н., с.н.с. Гахович С.В., заступник начальника науково-дослідного центру, Військовий інститут, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

к.психол.н. Мась Н.М., к.психол.н. Сторожук Н.А., Ряба Л.О., Солодєєва Л.В.

АНАЛИЗ ОТЕЧЕСТВЕННОГО И ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В ОБРАЗОВАНИИ И ЕГО ЭФФЕКТИВНОСТЬ

В статье проанализирован опыт использования дистанционного обучения в ведущих учебных заведениях Европы, Северной Америки, Африки, Азии. Осуществлен ретроспективный анализ становления отечественной системы дистанционного обучения: определены основные этапы ее развития. Представлена организационная структура системы дистанционного образования в Украине. На основе результатов сравнительного анализа развития отечественной системы дистанционного обучения и систем образования стран Евросоюза, определены основные проблемы, препятствующие внедрению этой формы обучения в учебных заведениях Украины.

Ключевые слова: дистанционное обучение, высшие учебные заведения, ретроспективный анализ.

Ph.D., Mas Natalia, Ph.D., Storozhuk Natalya, Ryaba Lyudmila, Solodeeva Lyudmila
ANALYSIS OF DOMESTIC AND FOREIGN EXPERIENCE OF USING DISTANCE LEARNING IN EDUCATION AND ITS EFFECTIVENESS

The experience of application of e-learning in the leading educational institutions of Europe, North America, Africa and Asia is revealed in the article. The retrospective analysis of the development of national e-learning system is realized. The main stages of its development are determined. The organizational structure of the e-learning in Ukraine is given. The main problems preventing the implementation of this educational form into the educational institutions of Ukraine are determined on the basis of results of the comparative analysis of national e-learning system development with the same systems of EU countries.

Keywords: e-learning, higher educational institutions, retrospective analysis.